

ди Ради и Радо Сладоевъ, които въ продължение на 20 години търгували изъ всички български земи. Презъ 1601 г. тѣ се отдѣлили отъ старото съдружие съ Божо и Петръ Сладоевъ, като ликвидирали съ търговията си въ София (*qui tandem et unus ab altero se se emanciparunt in Sofia coram mercatoribus*¹⁾). Презъ сжщата година и две други съдружия ликвидирали смѣтките си: едното съставено отъ наследниците на Алоизио ди Поло и Николо Бобили и другото — съставено отъ сжщите наследници и Николо Форнари. И дветѣ дружества търгували изъ българскитѣ земи. Въ София тѣ сж имали собствени кжщи и дюкяни. Изъ между дебиторитѣ се споменаватъ мнозина търговци отъ София, Пловдивъ, Търново, Провадия, Никополъ, Плѣвенъ, Варна и др.²⁾.

Въ дубровнишкия архивъ сж запазени доста материали отъ началото на 17 в., които ни говорятъ за засилена търговска размѣна между София и Дубровникъ. Презъ 1601 г. сж били регистрирани нѣколко нотариални договори, съ които е било уредено както зиме, тъй и лѣте, пренасянето на всѣкакъвъ видъ и количество стоки отъ Дубровникъ за София. Керванитѣ трѣбвало да стигатъ до Скопие за 30 дни, а до София — за 40. Презъ зимата кирията била опредѣлена на 10 дуката, а презъ лѣтото — 9 дуката³⁾. Отъ много други извори научаваме, че между София и Дубровникъ била установена постоянна куриерска служба, която презъ лѣтнитѣ месеци се извършвала по нѣколко пжти въ месеца. Най-старитѣ писма, които сж запазени въ дубровнишкия архивъ, сж отъ 1603 г. Тѣ сж изъ кореспонденцията на известния патриций Бенедето Рести, който презъ сжщата тази година е изпратилъ повече отъ 20 писма отъ София за Дубровникъ⁴⁾. По нѣколко пжти въ месеца сж били изпращани куриери отъ цариградскитѣ посланници до него и той отъ София е ангажирвалъ други, за да отнесатъ писмата и пратките въ Дубровникъ. Съ тѣзи куриери сж си обслужвали и всички други дубровчани, заселени покрай дългия пжтъ отъ Цариградъ до Дубровникъ.

¹⁾ п. т. т. 130 f. 49V^o.

²⁾ Първото съдружие оставило между друго следнитѣ стоки: *Massiritia di casa in Soffia* за 2048 аспри . . . *Cavezzi di calisee rimasti in Soffia* — 450. Изброени сж и следнитѣ длъжности на съдружието *Damiano di Giovanni di Tarnovo*, *Illia Bodiglia di Tarnovo*, *Pietro di Provato*, *Tura Caramanov di Varna*, . . . *Stoio Radicof bulgaro*, *un hebreo di Plievglie* *Div. not. т. 130 f. 97 сл.* Почти сжщите имена сж показани като длъжности и на другото съдружие. п. т. т. 130 f. 101 сл.

³⁾ „*Die III luli 1602... li detti Giuro e Tomaso Cramari promettono et si obligano condur qui in Ragugia d'ogni tempo tanto di estate quando d'inverno tutte le robbe, che à essi ò a loro cramaro saranno consegnate in Scopia in termine di un mese, et le robbe di Soffia in termine di giorni quaranta, salvo sempre giusto impedimento, si obligano di piu essi cramari, che quando gli sara consegnata la caravana, se bene non sara piu di somme venti, siano tenuti quelli ricevere et condurre in Scopia et in Sofia per dove sara destinata, intendendo si la vitura per Sofia ducati nove di tempo di estate, et ducati dieci di tempo d'inverno, come e stato di sopra dichiarato.*“ *Div. not. т. 130 f. 182.*

⁴⁾ Почти цѣлата му кореспонденция е запазена въ fasc. 89 № 2218. Това сж обикновено къси препроводителни писма на изпращанитѣ отъ Цариградъ до София и отъ София до Дубровникъ куриери, които обслужвали посланицитѣ на републиката въ Цариградъ. Кореспонденцията на сжщия търговецъ преди 1603 г., както и изобщо всички писма на дубровчанитѣ отъ българскитѣ земи до Дубровникъ преди тази дата сж били унищожени отъ голѣмия пожаръ и землетресение въ Дубровникъ презъ 1668 г.